

2021

Årlig melding fra brukerutvalget Helgelandssykehuset HF

Brukerutvalget på årets siste møte, 7. desember 2021 i Sandnessjøen:

Fra venstre: nestleder Per Hansen, vara Hilde Vik Valrygg, vara Rigmor Røberg (rygg mot kamera), medlem Tove Linder Aspen, leder Anne Lise Brygfjeld, medlem Einar Moen (rygg mot kamera) og vara Jan Sundset.

Innhold

Forord	2
1. Brukerutvalgets sammensetning i 2021	3
2. Oppsummering av mine år som leder	4
3. Møter i brukerutvalget i 2021	5
4. Brukerutvalgets mandat	5
5. Saker i år	7
6. Brukerutvalgets deltakelse på årets konferanser	8
7. Brukerrepresentasjon	8
8. Økonomi	10
9. Videre arbeid	11
10. Hilsen fra leder og nestleder	11

Forord

Brukerutvalget Helgelandssykehuset 2021

Siden Brukerutvalget ble etablert i 2002, har det vært et rådgivende organ for styret og sykehusledelsen, et forum for tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende, samt et samarbeidsforum mellom helseforetaket og brukerorganisasjoner i Helgelandssykehuset.

Helgelandssykehuset har erfart viktigheten med involvering og godt samarbeid med våre brukere. Vi vil i størst mulig grad synliggjøre hvem som er viktigst for oss, nemlig pasient og bruker.

Helgelandssykehuset er nå i en viktig fase med utvikling av ny sykehusstruktur og videreutvikling av pasienttilbudet for befolkningen på Helgeland. I dette arbeidet er brukerutvalget en av de viktigste aktørene slik at brukernes interesser blir ivaretatt og at brukerstemmene blir hørt.

Covid19 har endret våre muligheter for å delta i fysiske møter. Til tross for dette har brukerutvalget i løpet av 2021 gitt Helgelandssykehuset viktige og gode innspill i en rekke saker. Her er det verdt å trekke frem brukerutvalgets engasjement i ulike forsknings- og innovasjonsprosjekt, innspill til arbeidet med Helsefellesskap, pasientreiser og pasientsikkerhetsatsningen i foretaket.

I tillegg ønsker jeg å nevne brukerutvalgets arbeid knyttet til samvalg, helsetilbudet til den samiske befolkning, erfaringer og tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende i forbindelse med Covid-19. Brukerutvalget vårt består av engasjerte og kunnskapsrike personer.

Takk for den jobben dere har gjort og de bidragene dere har gitt oss i 2021 – vi ser frem til fortsettelsen!

Med vennlig hilsen

Hulda Gunnlaugsdóttir
Administrerende direktør

1 Brukerutvalgets sammensetning i 2021

Leder:	Anne Lise Brygfjeld	SAFO - NFU
Nestleder:	Per Hansen	FFO – Mental Helse
Medlemmer:	Einar Moen	Eldrerådet
	Trine Mari Aavitsland	Kreftforeningen
	Tove Linder Aspen	TSB - Ivareta
	Josefina Skerk	Samisk representant
	Nils Rishaug	FFO - HLF
Varamedlemmer:		
	Mariette Korsrud	SAFO – NHF
	Steinar Arnesen	FFO - NPF
	Grete Bang	Eldrerådet
	Rigmor Røberg	Kreftforeningen
	Ija Nilsen	TSB - RIO
	Gunnhild Granefjell/Jan Sundset	Samisk representant
	Hilde Valrygg Vik	FFO - HLF

Sekretariat for brukerutvalget i Helgelandssykehuset HF:

Saksbehandler: Knut Roar Johnsen, samhandlingssjef
Sekretær: Tove Lill Røreng Falstad, rådgiver
Fagstab, Samhandlingsavdelinga

2 Oppsummering av mine år som leder

I april 2018 ble jeg valgt til leder etter å ha sittet to år som brukerrepresentant i utvalget.

Jeg har i løpet av de fire årene vært så heldig å få ledet et engasjert brukerutvalg med mange dyktige medarbeidere.

Jobben som leder har vært både interessant og lærerikt. Jeg har fått bidra med brukererfaring på mange områder i viktige utvalg og råd til det beste for brukerne. Vi har også gitt innspill og høringsuttalelser på forsknings- og utviklingsprosjekter lokalt og regionalt. Jeg har fra første stund blitt hørt og tatt på alvor på alle nivå i organisasjonen.

Ledervervet har vært en krevende jobb som har tatt mye tid og krevd stort engasjement.

Helgelandssykehuset er en stor organisasjon. Til tider har det vært vanskelig å huske navnene på alle samarbeidspartnere. Da hadde det vært kjekt å ty til Tove Lill og samhandlingssjefen som har oppdatert meg i det store «landskapet».

Samarbeid med regionalt brukerutvalg og de andre brukerutvalgene i Helse Nord har også vært svært nyttig. Der har vi løftet opp viktige saker og samarbeidet om gode løsninger.

Som leder i brukerutvalget har jeg hatt fast plass i styret og i Overordnet samarbeidsorgan (OSO) med tale og forslagsrett, noe jeg har prøvd å benytte meg av. Også i nevnte fora har jeg opplevd et stort engasjement for pasientene på Helgeland.

Det Nye Helgelandssykehuset har også tatt mye plass, brukerrepresentantene er involvert på alle nivå i planlegging og gjennomføring.

Oppsummert har det vært fire spennende og lærerike år.

Med dette vil jeg takke for meg som leder i brukerutvalget i Helgelandssykehuset. Jeg vil takke for godt samarbeid, først og fremst i brukerutvalget og samhandlingsavdelingen, samt styret, administrasjonen og alle øvrige samarbeidspartnere.

Til slutt vil jeg ønske det nye brukerutvalget lykke til.

Med vennlig hilsen

Anne Lise Brygfjeld

3 Møter i brukerutvalget 2021

Året 2021 startet med en forskyving av et brukerutvalgsmøte fra 2020, som ble gjennomført tidlig i januar 2021. Deretter hadde brukerutvalget seks planlagte møter for 2021. I tillegg ble det satt opp et ekstraordinært møte i juni i tilknytning til tarmkreftkirurgisaken. Totalt ble det åtte møter og 79 saker som var til behandling.

Arbeidsutvalget (AU) består av leder, nestleder og sekretær. AU har hatt planleggingsmøter før hvert av brukerutvalgsmøte.

De fleste møter har vært gjennomført digitalt på Skype for business med unntak av septembermøtet i Mosjøen og desember møtet i Sandnessjøen.

5

4 Brukerutvalgets mandat

Mandatet for brukerutvalget er utarbeidet på bakgrunn av veiledende nasjonale retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak. Mandatet ble vedtatt på styremøte 20. april 2018.

Mandatet gir plass til sju faste medlemmer i brukerutvalget. FFO har to representanter hvor den ene skal representere Mental Helse. SAFO, Kreftforeningen, TSB, Eldrerådet og samisk befolkning har en plass hver i utvalget. Mandatet slår fast at det skal være minimum seks møter i året.

Høsten 2021 hadde brukerutvalget mandatet på dagsorden, og det ble foreslått endringer i sammensetning av brukerutvalget. Nytt forslag ble oversendt til administrasjon og vedtatt i styret i desember 2021. Brukerutvalget vil fra 2022 bli utvidet til ni medlemmer, hvorav to medlemmer fra TSB er nytt, samt at leder for ungdomsråd gis plass som observatør i brukerutvalget.

Utdrag fra mandatet:

Bakgrunn og mandat

1. Brukerutvalget er et rådgivende organ for styret og administrerende direktør av helseforetaket.
2. Brukerutvalget i Helgelandssykehuset hadde sitt første møte i desember 2002.
3. Brukerutvalget er bindeleddet mellom brukere, styret og administrerende direktør av helseforetaket og skal gjennom denne funksjonen sørge for at brukernes interesser på en saklig framstilt måte, blir drøftet og fulgt opp.
4. Pasienterfaringer skal kun diskuteres og behandles på generelt grunnlag. Brukerutvalget skal heller ikke erstatte noen av eksisterende råd og utvalg i Helgelandssykehuset, men være et supplement til disse.
5. Brukerutvalget er representert på Helse Nords fellesseminarer for brukerutvalg / brukermedvirkning i regionen.

6. Brukerutvalget skal markedsføre seg mot totaliteten av brukere på Helgeland, slik at det til enhver tid er synlig hvem som har mulighet til å fremme saker på vegne av brukerne.
7. Brukerutvalget skal ha minimum 6 møter pr. år iht. Strategi og handlingsplan for brukermedvirkning i Helseforetak i Helse Nord (2013). Iht. foretakets miljøprofil skal møtene avholdes fortrinnsvis på videokonferanse/Skype. 1-2 fysiske møter pr. år.

Arbeidsoppgaver

1. Fremme saker av betydning for brukere, pasienter og pårørende. Arbeide for styrket brukermedvirkning
2. Brukerutvalget skal være pro - aktiv og rette seg mot brukere på tvers i helseforetaket, uavhengig av tilknytning til brukerorganisasjon.
3. Arbeide for gode og likeverdige helsetjenester uavhengig av alder, kjønn, etnisk opprinnelse, bosted og sykdom/diagnose.
4. Brukerutvalget skal også bidra i arbeidet med forbedring av brukernes tilbud i Helgelandssykehuset, eksempelvis gjennom kvalitetsutvalg og prosjekter som omfatter endringer av fysiske miljø og /eller endring i pasienttilbud.
5. Brukerutvalget skal følge med på styrets og helseforetakets årshjul og bidra i mål- og strategiarbeid, hovedprosesser, forbedrings- og omstillingsprosesser og i øvrige faglige prosjekter, og delta/medvirke/bidra i råd og utvalg i alle saker som angår tjenestetilbudet.
6. Brukerutvalget kan foreslå kandidater fra området til engasjement i ulike interne prosjekter som krever brukermedvirkning

7. Brukerutvalget skal jamfør retningslinjer ha til behandling:
  - a. Helseforetakets budsjett og virksomhetsplan
  - b. Helseforetakets årlige melding
  - c. Oppdragsdokument og virksomhetsplan
  - d. Strategi og status for arbeid med kvalitetsmål, ventetider mv.
8. Brukerutvalget skal avgi høringsuttalelser til relevante planer og utredninger.
9. Holde seg orientert om brukerundersøkelser og aktiv bruk av resultatene i forbedringsarbeidet.

Rekruttering av kandidater til neste periode 2022 - 2024

Det er også høsten 2021 sendt ut invitasjoner til alle brukerorganisasjoner som har faste representanter i brukerutvalget i henhold til mandatet om å nominere representanter til nytt brukerutvalg for perioden 2022-2024.

Det ble sendt ut elektronisk brev den 08. november til Nordland FFO (Funksjonshemmedes fellesorganisasjon), SAFO (Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner), Kreftforeningen, Eldrerådet i Nordland, Marborg, RIO (Rusmisbrukernes interesseorganisasjon), LPP (Landsforbundet for pårørende innen psykisk helse), Ivareta, og Sijti Jarngje.

5 Saker i år

Koronasituasjonen har også i år har gitt brukerutvalget en bratt læringskurve i digital kompetanse. Det har gitt nye muligheter for møtevirksomhet og pasientkonsultasjoner. Men digitale møter og konsultasjoner stiller også større krav til brukere i digital forståelse, utstyr, ferdigheter og funksjon. Det stiller også krav til stabilitet og brukervennlighet i de digitale plattformer som brukes, derfor er brukerutvalget glad for at Teams nå fases inn som digital plattform i Helgelandssykehuset i 2022. Det vil forhåpentligvis gi bedre kvalitet på digitale møter i kommende år. Skype for business har medført en del komplikasjoner for enkelte.

Saker som brukerutvalget har hatt til behandling:

- Distriktsmedisinsk senter på Sør-Helgeland
- Høringsuttalelse på Strategi for forskning og innovasjon 2022 – 2026
- Klinikk for psykisk helse og rus
- Stans av tarmkreftkirurgi i Helgelandssykehuset
- Oppdragsdokument 2021 og 2022
- Virksomhetsrapport
- Beredskap Covid-19, intensivkapasitet
- Nye Helgelandssykehuset
- Helsefellesskap Helgeland

- Kompetanseplan for Helgelandssykehuset
- Master i digitale helsetjenester
- Klinisk gjennomgående ledelse
- Brukerhonorering – høringsuttalelse til Helse Nord
- Digital opplæring av brukerrepresentanter – tilbakemelding til Helse Sør-Øst
- Ungdomsråd – etablering i Helgelandssykehuset
- Enkelt meldesystem for pasienter og pårørende for kvalitetsforbedring
- PasOpp-undersøkelsen
- Budsjett 2022
- Pasientreiser
- Oppnevning av brukerrepresentanter i råd, utvalg, funksjonsgrupper og prosjekt

6 Brukerutvalgets deltakelse på årets konferanser

I år har brukerutvalget deltatt på følgende konferanser:

- **Pasientsikkerhetskonsferansen** 17. februar, digital: Trine-Mari Aavitsland
- **Forskerkonferanse på Helgeland** 6.- 7. oktober, Sandnessjøen: Einar Moen og Tove Linder Aspen

7 Brukerrepresentasjon

Brukermedvirkning på system- og tjenestenivå øker. Det stiller krav til systematikk rundt god involvering og honorering av brukerkompetanse.

Det jobbes i Helse Nord med å kvalitetssikre arbeidet, og å sikre lik praksis med honorering av brukerrepresentanter både på system- og tjenestenivå.

Brukerutvalget har i år gitt høringsinnspill til forslag på honoreringspraksis og avventer nærmere vedtak i Helse Nord.

I Helgelandssykehuset er brukermedvirkning satt godt i system, og i 2021 har brukerutvalget oppnevnt brukerrepresentanter til følgende nye prosjektetableringer:

- Fallprosjekt på somatisk sengepost
- Samisk befolkning - spesialisthelsetjenester
- Forbedringsarbeid somatikk 2021
- Helsefellesskap Helgeland - Partnerskapsmøtet

- Helsefellesskap Helgeland - Strategisk samarbeidsutvalg
- Helsefellesskap Helgeland - Faglig samarbeidsutvalg
- Gode Pasientforløp - forbedringsteam
- Akuttmottak psykisk helse - styringsgruppe
- Nye Helgelandssykehuset - kontaktgruppe
- Nye Helgelandssykehuset – 9 funksjonsgrupper
- Brukerpanel digitale helsetjenester
- Fødestuen i Brønnøysund
- Ambulansestasjon i Mo i Rana

I tillegg er brukerrepresentanter systematisk involvert som medvirkere i alle lærings- og mestringstilbud i Helgelandssykehuset.

Erfaringsseminar 6. desember

Den 6. desember inviterte brukerutvalget til tretimers erfaringsamling for alle brukermedvirkere i Helgelandssykehuset. Invitasjonen gikk ut til 30 brukerrepresentanter, men dessverre ble det begrenset oppmøte. Flere meldte frafall i siste liten grunnet nytt utbrudd av Covid-19 og varsel om ny nasjonal nedstengning og anbefalinger om begrensning i sosial kontakt.

Brukerutvalget hadde fullt oppmøte med sju medlemmer/varamedlemmer og gjennomførte erfaringsamlingen som planlagt på hotell Scandic Syv Søstre i Sandnessjøen.

Erfaringsoppsummeringen gir følgende tilbakemelding til Helgelandssykehuset fra brukermedvirkerne:

«I møtet med helsetjenesten er det viktig for meg som brukermedvirker å»:

- a. Føle meg velkommen, bli sett og hørt og tatt på alvor**
- b. Bli tatt med på råd og inviteres til samarbeid som en likeverdig part og en ressurs**
- c. Få anledning til å tale brukerens og brukergruppens sak**
- d. Å få kunnskap og kjennskap til flere sider ved helsetjenesten slik at jeg kan bidra på best mulig måte**

10

De færreste kjenner på frykt for å bidra som brukerrepresentant, men det forutsetter at de opplever å få en god mottakelse av prosjektleder/prosjektgruppe, samt å bli møtt med likeverdighet og respekt.

Erfaringer som brukerrepresentantene i Helgelandssykehuset har gjort seg i ulike prosjekter og utvalg er at de opplever at samarbeidet er godt og at de blir godt ivaretatt.

Tidvis kan det være vanskelig å «henge med» hvis det brukes avansert fagspråk i prosjektet, og sakene er svært omfattende.

Grunnleggende opplæring og klart språk er viktig. Tilstrekkelig tid og involvering er også viktig for å ha nødvendige rammer for å gjøre en god jobb som brukerrepresentanter.

Det er viktig for brukerrepresentantene å bli tatt med helt fra start av alle prosjekter, og bli fulgt opp med god informasjonsflyt underveis i arbeidet.

8 Økonomi

Økonomisk drift brukerutvalget:

Brukerutvalgets utgifter inngår i regnskapet for Samhandlingsavdelinga. Også 2021 ble et annerledes-år for brukerutvalget på grunn av pandemisituasjonen med Covid-19. Nesten alle møter ble gjennomført digitalt. Det medførte selvfølgelig reduserte reiseutgifter sammenlignet med tidligere. Konferanser har også vært delvis digitale, og har medført lave reiseutgifter.

Honorar for møtevirksomhet ble oppjustert i fjor av styret i Helse Nord.

Brukerrepresentantene i brukerutvalget sender nå selv inn krav om møtehonorar digitalt via Helgelandssykehusets personalportal. Det samme gjelder reiseregninger.

9 Videre arbeid

Brukerutvalget opplever at etterspørselen etter deres brukerkompetanse blir etterspurt i flere prosesser sammenlignet med tidligere år, alt fra lokale prosjekter til forskning, innovasjon og utvikling av Nye Helgelandssykehuset.

Dette er arbeid som engasjerer brukerne, og det er spennende, men krevende prosesser. Ønsket om å fortsette å bidra i utviklingsarbeid lokalt er stort blant brukerrepresentantene. I videre arbeid ser brukerutvalget det som viktig at man fortsetter å sette fokus på områder som er felles med øvrige brukerutvalg og regionalt brukerutvalg. Økt samarbeid er viktig også i kommende år.

Økt etterspørsel etter brukerkompetanse fordrer også at brukerutvalget har godt samarbeid med brukerorganisasjonene lokalt for å rekruttere til videre brukermedvirkning på tjeneste- og systemnivå. Ideen med å arrangere felles erfaringssamling for brukerrepresentantene i Helgelandssykehuset er noe vi vil videreføre og videreutvikle.

Det er også viktig å kartlegge og forbedre samarbeidet med frivillige organisasjoner forøvrig, noe som også er løftet fram i Oppdragsdokumentet for 2022.

Oppdragsdokumentet løfter også fram viktigheten av å utvikle rutiner for brukermedvirkning i bygge- og ombyggingsprosjekter. Dette er spennende satsning av Helse Nord og det blir særlig viktig for brukerutvalget å være engasjert i på Helgeland, med utviklingen av Nye Helgelandssykehuset.

Områder brukerutvalget skal være særlig engasjert i kommende år er:

- Nye Helgelandssykehuset – konseptfase 1
- Helsefellesskap Helgeland

Brukerutvalget håper det kommende året vil gi flere muligheter til ekte menneskemøter og fysisk kontakt, både internt i brukerutvalget og generelt i samarbeid med eksterne parter. Pandemien er enda ikke over, og det er mer krevende å ivareta god brukermedvirkning på digitale plattformer enn ved fysiske møter. Det gjelder både for brukerrepresentantene selv og for fagfolk som brukerrepresentantene skal holde kontakten med.

10 Hilsen fra leder og nestleder

Et nytt år for brukerutvalget nærmer seg slutten. Dette er andre året i valgperioden og dermed skal et nytt brukerutvalg overta stafettspinnen fra april måned.

Vi har vært så heldige å få lov å lede brukerutvalget og mener vi har prøvd å ivareta alle brukere på Helgeland, tatt opp problemstillinger og prøvd å få til løsninger til beste for alle.

Samarbeidet innad i brukertutvalget har vært veldig bra, i tillegg har vi hatt et godt samarbeid med administrasjonen og spesielt med Samhandlingsavdelinga. Vår sekretær Tove Lill har bistått oss med meget god faglig kompetanse og ikke minst på det menneskelige planet.

Det siste året har vært spesielt hektisk med mange nye oppnevnelser av brukerrepresentanter, hovedsakelig i forbindelse med det nye Helgelandssykehuset, men også mange andre viktige områder. Her er det viktig at brukerne er representert med personer som vil dele kompetanse og gjøre en jobb.

Selvfølgelig er det ikke alle som er fornøyd med den jobben vi har gjort, vi er de første til å innrømme at det er vanskelig å bli oppfattet som nøytral, spesielt i lokaliseringsspørsmål. Selv mener vi at brukertutvalget har klart å balansere dette på en god måte.

Det nye brukertutvalget står over for mange viktige utfordringer, spesielt likeverdige tilbud om tjenester for alle på Helgeland. Fra Saltfjellet i nord til Majavatn i sør, fra Susendal i øst til Træna i vest.

Et annet er pasienttransport lokalt og regionalt, men alt er mulig å løse gjennom samarbeid og dialog hvor brukerne blir satt i sentrum.

Vi takker for samarbeidet innad i brukertutvalget og andre vi har samarbeidet med det siste året.

Med vennlig hilsen

Anne Lise Brygfjeld og Per Hansen

- leder og nestleder

